

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1998

Julkaistu Helsingissä 26 päivänä tammikuuta 1998

N:o 27—31

SISÄLLYS

N:o		Sivu
27	Asetus Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan ja sen I—IV liitteiden voimaansaattamisesta	85
28	Laki Etelämantereen ympäristönsuojelusta	86
29	Laki rikoslain muuttamisesta	94
30	Asetus Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain ja rikoslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta	95
31	Asetus työllisyysasetuksen 27 §:n muuttamisesta	96

N:o 27

Asetus

Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvän ympäristönsuojelupöytäkirjan ja sen I—IV liitteiden voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 1998

Ulkoasiainministerin esittelystä säädetään:

1 §
Madridissa 4 päivänä lokakuuta 1991 tehty Etelämannerta koskevaan sopimukseen liittyvä ympäristönsuojelupöytäkirja ja sen I—IV liitteet, jotka eduskunta on hyväksynyt 8 päivänä lokakuuta 1996 ja jotka tasavallan presidentti on hyväksynyt 18 päivänä lokakuuta 1996 ja joita koskeva hyväksymiskirja

on talletettu Amerikan yhdysvaltojen hallituksen huostaan 1 päivänä marraskuuta 1996, ovat voimassa 14 päivästä tammikuuta 1998 niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tämä asetus tulee 28 päivänä tammikuuta 1998.

Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 5/1998)

N:o 28

Laki**Etelämantereen ympäristönsuojelusta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on Etelämanneralueen ympäristön sekä siitä riippuvien ja siihen liittyvien ekosysteemien kokonaisvaltaisen suojelu.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

- 1) Suomen kansalaiseen;
- 2) suomalaiseen oikeushenkilöön, alukseen tai ilma-alukseen;
- 3) ulkomaiseen luonnolliseen henkilöön, jolla on Suomessa vakinainen asuinpaikka; sekä
- 4) ulkomaiseen luonnolliseen henkilöön, oikeushenkilöön, alukseen tai ilma-alukseen, joka osallistuu tässä laissa tarkoitettuun Suomesta järjestettyyn tai Suomesta Etelämanneralueelle suuntautuvaan toimintaan.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Etelämanneralueella* 60. eteläisen leveyspiirin eteläpuolista aluetta;
- 2) *pöytäkirjalla* Etelämannerta koskevaan sopimukseen (SopS 31/84) liittyvää Madridissa 4 päivänä lokakuuta 1991 tehtyä ympäristönsuojelupöytäkirjaa;
- 3) *toiminnalla* Etelämanneralueella tehtävää tutkimus- ja muuta matkaa, huoltokuljettusta ja -toimenpidettä, tieteellistä toimintaa, tutkimusasemien ja kiinteiden kenttäleirien sekä niiden laitteiden rakentamista, muuttamista, purkamista ja käyttämistä sekä muuta Etelämanneralueella tapahtuvaa toimintaa;
- 4) *Etelämanneralueella alkuperäisenä esiintyvän eliöstön vahingollisella häiritsemisellä*
 - a) ilma-aluksen, aluksen, ajoneuvon, räjähteen tai tuliaseen käyttämistä siten, että se häiritsee lintu- tai hyljeparvia;
 - b) jalan liikkuvan henkilön aiheuttamaa pesivien tai sulkasadossa olevien lintujen tai lintuparviin tai hylkeiden tahallista häiritsemistä;
 - c) maalla kasvavien alkuperäiskasvien esiintymien merkittävää vahingoittamista; sekä

d) muuta toimintaa, josta seuraa Etelämanneralueella alkuperäisenä esiintyvän eliölajin tai populaation elinympäristön merkittävä haitallinen muutos; sekä

5) *mineraaliesiintymällä* kaikkia elottomia ja uusiutumattomia luonnonvaroja.

4 §

Kielletty toiminta

Seuraavat toiminnot ovat kiellettyjä Etelämanneralueella:

1) ydinräjähteen räjäyttämisen ja radioaktiivisen jätteen sijoittaminen;

2) mineraaliesiintymän etsiminen, tutkiminen, hyödyntäminen tai muu siihen kohdistuva toiminta, joka ei ole tieteellistä tutkimusta;

3) öljyn, öljypitoisen seoksen, vaarallisen nestemäisen aineen, käymäläjäteveden sekä kiinteän jätteen päästäminen aluksesta mereen sen mukaan kuin 6 luvussa säädetään;

4) pöytäkirjan V liitteen mukaisesti rekisteriin merkittyjen historiallisten paikkojen tai muistomerkkien vahingoittaminen, siirtäminen tai tuhoaminen; ja

5) jätteen avopoltto.

Etelämanneralueelle ei saa tuoda:

1) eliölajia, joka ei esiinny alkuperäisenä Etelämanneralueella, lukuun ottamatta ruokaa, kotitalouskasveja ja laboratorioeliöitä;

2) muualta kuin Etelämanneralueelta peräisin olevaa maa-ainesta, jota ei ole sterilisoitu; eikä

3) asetuksella erikseen säädettyjä tuotteita.

5 §

Luvanvarainen toiminta

Sellaiseen Etelämanneralueella tapahtuvaan toimintaan, joka ei 4 §:n nojalla ole kiellettyä, sekä 23 §:ssä tarkoitettuun vieraiden eliölajien tuomiseen on haettava lupa, jos 6 §:stä ei muuta johdu.

6 §

Poikkeus velvollisuudesta hakea lupaa

Tämän lain mukaista lupaa ei tarvita:

1) toimintaan, johon pöytäkirjan toisen sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen on myöntänyt voimassa olevan luvan;

2) aluksen liikkumiseen Etelämanneralueeseen sisältyvän merialueen kautta, jos aluksen määränpää ei ole Etelämanneralueella; eikä

3) Etelämantereen meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisestä tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 64/89) tarkoitettuun toimintaan.

7 §

Lupaviranomainen

Tämän lain mukainen lupaviranomainen on ympäristöasioista vastaava ministeriö.

2 luku

Ympäristövaikutusten arviointi

8 §

Ympäristövaikutusten alustava arviointi

Jos toiminta saattaa väliaikaisesti tai vähäisesti vaikuttaa Etelämanneralueen ympäristöön, on sen, joka vastaa toiminnasta, tehtävä ympäristövaikutusten alustava arviointi.

9 §

Ympäristövaikutusten kokonaisarviointi

Jos ympäristövaikutusten alustavan arvioinnin perusteella tai muutoin voidaan olettaa, että toiminnalla saattaa olla väliaikaista tai vähäistä suurempi vaikutus Etelämanneralueen ympäristöön, on sen, joka vastaa toiminnasta, tehtävä ympäristövaikutusten kokonaisarviointi.

10 §

Arvioinnin ajankohta

Ympäristövaikutusten arviointi on tehtävä ennen tämän lain mukaisen luvan myöntämistä.

11 §

Arviointiselostus

Toiminnasta vastaava selvittää toiminnan vaikutukset ja laatii arviointiselostuksen.

Arviointiselostuksen laatimisesta ja sen sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella.

12 §

Arviointiselostuksesta kuuleminen

Ministeriö pyytää arviointiselostuksesta tai sen luonnoksesta tarpeelliset lausunnot. Ministeriö voi tarvittaessa pyytää arviointiselostuksesta tai sen luonnoksesta lausunnon myös ulkomaisilta viranomaisilta ja asiantuntijalaitoksilta.

Ministeriö varaa Etelämannerta koskevan sopimuksen IX artiklassa tarkoitetulle kokoukselle ja pöytäkirjan muille sopimuspuolille mahdollisuuden tehdä huomautuksia ympäristövaikutusten kokonaisarviointia koskevasta arviointiselostuksesta tai sen luonnoksesta.

Ministeriö varaa luonnollisille henkilöille sekä sellaisille yhteisöille ja säätiöille, joiden pääasiallinen tarkoitus on niiden sääntöjen mukaan edistää ympäristönsuojelua, mahdollisuuden lausua mielipiteensä arviointiselostuksesta tai sen luonnoksesta.

13 §

Arviointiselostuksen esilläpitäminen

Lupahakemukseen liitetty arviointiselostus tai sen luonnos pidetään nähtävillä ministeriön kirjaamossa vähintään 90 päivää siitä, kun se on otettu vastaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös arviointiselostuksiin tai niiden luonnoksiin, jotka pöytäkirjan muut sopimuspuolet ovat antaneet Suomelle tiedoksi.

3 luku

Lupamenettely

14 §

Lupahakemus

Lupahakemukseen on liitettävä lupahakemuskannan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään sekä 2 luvun mukainen arviointiselostus tai sen luonnos.

15 §

Lupahakemuksesta kuuleminen

Ministeriön on pyydettävä asian ratkaisemiseksi tarpeelliset lausunnot. Ministeriö voi tarvittaessa pyytää lausunnon myös ulkomaisilta viranomaisilta ja asiantuntijalaitoksilta.

16 §

Yleiset luvan myöntämisedellytykset

Lupa tässä laissa tarkoitettuun toimintaan myönnetään, jollei toiminnasta voi aiheutua:

- 1) haitallisia vaikutuksia ilmastoon tai sääoloihin;
- 2) merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilman tai veden laatuun;
- 3) merkittäviä muutoksia ilmakehässä taikka maa-, vesi-, jää- tai meriympäristössä;
- 4) haitallisia muutoksia eliölajien tai niiden populaatioiden levinneisyydessä, runsaudessa tai tuottavuudessa;
- 5) vaaraa uhanalaisille lajeille tai niiden populaatioille;
- 6) biologisesti, tieteellisesti, historiallisesti, esteettisesti tai koskemattomuutensa johdosta merkittävien alueiden tilan huonontumista; tai
- 7) muuta niihin rinnastuvaa Etelämanneralueen ympäristöön sekä siitä riippuviin ja siihen liittyviin ekosysteemeihin kohdistuvaa merkittävää haittaa.

17 §

Luvan myöntäminen ja arviointiselostuksen kansainvälinen käsittely

Jos toiminta edellyttää ympäristövaikutusten kokonaisarviointia, toimintaan ei saa myöntää lupaa ennen kuin 12 §:n 2 momentissa tarkoitettulla kokouksella on ollut mahdollisuus käsitellä lupahakemukseen liitettyä arviointiselostusta tai sen luonnosta siten kuin asetuksella säädetään.

Lupa toiminnalle voidaan kuitenkin myöntää, jos 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua kokousta ei järjestetä 15 kuukauden kuluessa siitä, kun arviointiselostus on annettu tiedoksi pöytäkirjan 11 artiklassa tarkoitetulle komitealle.

18 §

Lupapäätös

Lupapäätöksessä annetaan Etelämanneralueen ympäristön suojelemiseksi tarpeelliset määräykset. Lupapäätöksessä on yksilöitävä luvan saanut toiminta sekä sen ajankohta, paikka ja toteuttaja.

Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten 2 luvun mukainen ympäristövaikutusten arviointi on otettu huomioon lupaharkinnassa.

Lupapäätös annetaan julkipanon jälkeen, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätös lähetetään hakijalle ja tiedoksi lausunnon antaneille viranomaisille.

19 §

Lupapäätöksen ja siihen liittyvien asiakirjojen pitäminen esillä ja kansainvälinen tiedoksiantaminen

Lupapäätös ja siihen liittyvät asiakirjat on pidettävä nähtävillä ministeriön kirjaamossa. Nähtävillä panon on tapahduttava vähintään 60 päivää ennen toimenpiteen aloittamista Etelämanneralueella.

Lainvoimaiset lupapäätökset ja niihin liittyvät asiakirjat on annettava tiedoksi pöytäkirjan muille sopimuspuolille.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muiden sopimuspuolten Suomelle tiedoksi antamiin lupapäätöksiin ja niihin liittyviin asiakirjoihin.

20 §

Lupapäätöksen muuttaminen ja peruuttaminen

Lupapäätöstä tai sen määräystä voidaan luvan myöntämisen jälkeen muuttaa tai lupa voidaan peruuttaa luvan haltijan hakemuksesta tai viran puolesta.

Ministeriö voi viran puolesta muuttaa lupapäätöstä, jos:

1) olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet;

2) luvan myöntämistä ja lupamääräysten asettamista koskevien perusteiden todetaan myöhemmin olleen muulla tavoin olen-

naisesti toisenlaiset kuin lupaa myönnettäessä on edellytetty; tai

3) se on tarpeen Suomen kansainvälisten velvoitteiden riittävästi yksilöityjen määräysten täytäntöön panemiseksi.

Ministeriö voi viran puolesta peruuttaa luvan, jos:

1) hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämisen edellytyksiin; tai

2) lupamääräyksiä on rikottu siten, että toiminnasta aiheutuu olennaista vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle tai Etelämanneralueen ympäristölle.

4 luku

Luonnonsuojelu

21 §

Alkuperäisen eliöstön suojelu

Etelämanneralueella alkuperäisenä esiintyvän eliöstön vahingolliseen häiritsemiseen sekä Etelämanneralueella alkuperäisenä esiintyvän nisäkkään taikka linnun tappamiseen, vahingoittamiseen, pyydystämiseen, käsittelemiseen tai hätyyttämiseen on oltava lupa.

Lupa 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen voidaan myöntää, jos kysymys on:

1) näyteyksilöiden käyttämisestä tieteelliseen toimintaan;

2) näyteyksilöiden hankkimisesta museoon, eläintarhaan, kasvitieteelliseen puutarhaan taikka muuhun vastaavaan laitokseen tai käyttötarkoitukseen; tai

3) muusta tieteellisestä toimenpiteestä, tällaisen toimenpiteen edellyttämien apulaitteiden rakentamisesta tai toiminnasta aiheutuvaan väistämättömään seuraukseen varautumisesta.

Ennen luvan myöntämistä ministeriön on varmistettava, että:

1) Etelämanneralueella alkuperäisinä esiintyviä nisäkkäitä, lintuja tai kasveja ei oteta enempää kuin on ehdottomasti välttämätöntä 2 momentissa säädetyn tarkoituksen kannalta;

2) vain pieniä määriä Etelämanneralueella alkuperäisinä esiintyviä nisäkkäitä tai lintuja tapetaan eikä paikallisista yhdyskunnista tapeta alkuperäisinä esiintyviä nisäkkäitä tai lintuja enempää kuin normaalisti yhden li-

sääntymiskauden luonnollisella lisääntymisellä voidaan korvata, kun myös sallittu muuttaminen otetaan huomioon;

3) lajien monimuotoisuus sekä niiden olemassaololle välttämättömät elinympäristöt sekä Etelämanneralueen ekosysteemien tasapaino säilyvät; sekä

4) Etelämanneralueella alkuperäisenä esiintyvän nisäkkään tai linnun tappaminen, vahingoittaminen, pyydystäminen, käsittelyminen tai hätyyttäminen toteutetaan tavalla, joka aiheuttaa eläimelle mahdollisimman vähän kipua ja kärsimystä.

22 §

Erityisesti suojeltavat eliölajit

Etelämanneralueella alkuperäisenä esiintyvä eliölaji voidaan asetuksella säätää erityisesti suojeltavaksi lajiksi.

Lupa erityisesti suojeltavaan lajiin kuuluvan eliön vahingoittamiseen, pyydystämiseen, käsittelymiseen tai hätyyttämiseen voidaan myöntää, jos toimenpide:

1) tapahtuu välttämättömänä tieteellistä tarkoitusta varten;

2) ei vaaranna kyseisen lajin tai paikallisen populaation eloonjäämistä tai elpymistä; ja

3) tehdään tavalla, joka aiheuttaa eläimelle mahdollisimman vähän kipua ja kärsimystä.

Lupa erityisesti suojeltavaan lajiin kuuluvan eliön tappamiseen voidaan myöntää 2 momentissa säädetyn edellytyksin, jos muiden kuin kuolettavien tekniikoiden käyttäminen ei ole tarkoituksenmukaista.

23 §

Vieraiden eliölajien tuominen

Kotitalouskasvin ja laboratorioeliön tuomiseen Etelämanneralueelle on oltava lupa.

Luvassa on:

1) yksilöitävä tuotavat lajit ja mahdollisuuksien mukaan tuotujen yksilöiden lukumäärä sekä tarvittaessa ikä ja sukupuoli; sekä

2) määrättävä varotoimista, joihin on ryhdyttävä karkaamisen tai sen välttämiseksi, että tuotu kasvi tai eliö joutuu kosketuksiin alkuperäisen eläimistön ja kasviston kanssa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske ruoan tuomista Etelämanneralueelle, jos ruo-

ka säilytetään ja käsitellään valvotuissa olosuhteissa ja jos siipikarjatuotteet tutkitaan etukäteen sairauksien leviämisen estämiseksi.

24 §

Vieraiden eliölajien siirtäminen ja hävittäminen

Luvanhaltija on velvollinen ennen luvan voimaansaolon päättymistä siirtämään Etelämanneralueelle tuomansa eliön pois Etelämanneralueelta taikka hävittämään sen polttamalla tai muulla yhtä tehokkaalla tavalla.

Jokainen on velvollinen viipymättä hävittämään polttamalla tai muulla yhtä tehokkaalla tavalla sellaisen Etelämanneralueelle ilman lupaa tuodun eliön, joka saattaa aiheuttaa vaaraa Etelämanneralueella alkuperäisenä esiintyvälle eliölle, taikka siirtämään vaaraa aiheuttavan eliön pois Etelämanneralueelta.

25 §

Erityissuojelualueet

Lupa toimintaan pöytäkirjan V liitteen mukaan erityissuojelualueeksi nimetyllä alueella liikkumiseen tai toimenpiteisiin ryhtymiseen voidaan myöntää vain, jos toiminta täyttää alueelle pöytäkirjan V liitteen mukaan vahvistetun hallintasuunnitelman vaatimukset.

Lupapäätökseen ministeriön on:

1) liitettävä alueen hallintasuunnitelman asianmukaiset osat;

2) tarkennettava alueen laajuus ja sijainti; sekä

3) yksilöitävä sallitut toimenpiteet, niiden ajankohta, paikka ja luvanhaltija.

Jos erityissuojelualueeksi nimetyllä alueella ei ole hallintasuunnitelmaa, voidaan lupa myöntää edellyttäen, että toimi tehdään välttämättömän tieteellisen tarkoituksen takia eikä tarkoitusta voida saavuttaa suorittamalla toimea muualla. Lupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos toimenpide vaarantaa alueen luonnollisen ekosysteemin toiminnan tai säilymisen.

Ministeriö pitää rekisteriä Etelämantereen erityissuojelu- ja hallinta-alueista sekä historiallisista paikoista ja muistomerkeistä.

5 luku

Jätteet ja jätehuolto

26 §

Yleinen huolehtimisvelvollisuus

Etelämanneralueella on kaikessa toiminnassa huolehdittava siitä, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle, ympäristölle tai tieteelliselle toiminnalle.

27 §

Jätehuolto Etelämanneralueella

Jätteen tuottajan tai haltijan on siirrettävä pois Etelämanneralueelta taikka varastoitava, hyödynnettävä tai käsiteltävä Etelämanneralueella tuottamansa tai hallitsemansa jätteet ja järjestettävä jätehuollon suunnittelu ja toimeenpano siten kuin asetuksella säädetään ja 28 §:n nojalla hyväksytyissä jätehuoltosuunnitelmissa määrätään.

28 §

Jätehuoltosuunnitelma

Ympäristöasioista vastaava ministeriö hyväksyy kiinteälle tukikohdalle, kiinteälle työmaalle ja pysyvälle kenttäleirille jätehuoltosuunnitelman.

Ministeriö tarkistaa ja tarvittaessa ajanmukaistaa suunnitelman vuosittain. Jätehuoltosuunnitelman sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin myös aluksia, joiden määränpää on Etelämanneralueella.

29 §

Jätteen siirtäminen Etelämanneralueelta

Etelämanneralueelta pois siirrettävä jäte on palautettava Suomeen.

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä jätteen siirtämisestä myös muuhun valtioon.

30 §

Tarkemmat määräykset

Ympäristöasioista vastaava ministeriö voi

antaa yleisiä määräyksiä ja ohjeita jätteen polttamiseksi Etelämanneralueella tarkoitettujen uunien päästöjen sisältämien epäpuhauksien raja-arvoista ja niissä käytettävien laitteiden teknisistä vaatimuksista sekä jätteen muusta käsittelystä.

6 luku

Aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäiseminen

31 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Etelämanneralueella aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemiseksi sovelletaan aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia (300/79) ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

32 §

Vaarallisten nestemäisten aineiden päästökielto

Etelämanneralueella on kielletty päästämästä aluksesta mereen:

- 1) vaarallista nestemäistä ainetta; ja
- 2) kemiallista tai muuta nestemäistä ainetta, joka määränsä tai sisältönsä vuoksi on haitallista meriympäristölle.

33 §

Kiinteät jätteet ja käymäläjätevesi

Kiinteän jätteen ja käymäläjäteveden päättäminen aluksesta mereen Etelämanneralueella on kielletty siten kuin asetuksella säädetään.

34 §

Alusten rakennetta ja vastaanottolaitteita koskevat säännökset

Ministeriön tulee ennen luvan myöntämistä varmistaa, että suomalaisessa aluksessa ja 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa ulkomaalaisessa aluksessa on riittävän suuret säiliöt seuraavien jätteiden ja aineiden varastointia varten:

- 1) öljyliete, öljyinen painolastivesi, säili-

öiden pesuvesi sekä muut öljyjätteet tai öljypitoiset seokset;

- 2) kiinteät jätteet; sekä
- 3) vaaralliset nestemäiset aineet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut jätteet ja aineet on tyhjennettävä Etelämanneralueen ulkopuolella sijaitseviin vastaanottolaitteistoihin.

35 §

Laivapäiväkirjaan tehtävät merkinnät

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kiinteän jätteen ja käymäläjäteveden mereen päästämistä koskevista päiväkirjoista tai laivapäiväkirjaan tehtävistä merkinnöistä.

7 luku

Erinäiset säännökset

36 §

Hätätilanne

Tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä ei sovelleta hätätilanteessa, kuten ihmishengen tai terveyden ollessa välittömässä vaarassa taikka alusten, ilma-alusten tai arvokkaiden laitteiden ollessa välittömässä vaarassa tuhoutua tai vahingoittua ja kun tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamatta jättäminen on ilmeisesti ainoa käyttökelpoinen keino torjua uhka taikka kun aiheutuva vahinko näin menetellen olisi pienin mahdollinen.

Hätätilanteessa on toimittava siten, että haitallinen vaikutus Etelämanneralueen ympäristöön jää mahdollisimman vähäiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta hätätilanteesta on ilmoitettava viipymättä ympäristöasioista vastaavalle ministeriölle.

Ministeriö antaa hätätilanteessa tehdyistä toimista pöytäkirjan määräysten mukaisesti tiedon kaikille pöytäkirjan muille sopimuspuolille ja pöytäkirjan 11 artiklassa tarkoitetulle komitealle.

37 §

Muutoksenhaku

Muutosta ministeriön tämän lain nojalla ratkaisemaan lupa-asiaan ja 28 §:ssä tarkoitettua jätehuoltosuunnitelmaa koskevaan pää-

tökseen haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tällöin noudatetaan, mitä muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa (586/96) säädetään.

38 §

Viittaussäännös

Rangaistus 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kiellon vastaisesti tehdystä ydinräjähteen räjäyttämisestä säädetään rikoslain 34 luvun 6 §:ssä. Rangaistus muusta 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä 32 tai 33 §:ssä tarkoitetusta ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1—4 §:ssä.

39 §

Laiton kajoaminen mineraaliesiintymään

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua kieltoa, on tuomittava *laittomasta kajoamisesta mineraaliesiintymään* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

40 §

Etelämanneralueen suojelurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) rikkoo 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitettua kieltoa;

2) laiminlyö 5, 24, 26 tai 27 §:ssä, 34 §:n 2 momentissa, 35 §:ssä, 36 §:n 2 momentissa taikka mainittujen säännösten nojalla annetussa säännöksessä tai määräyksessä tarkoitettua velvollisuuden tai

3) toteuttaa jätteiden siirron 29 §:n vastaisesti

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *Etelämanneralueen suojelurikkomuksesta* sakkoon.

Etelämanneralueen suojelurikkomukseen sovelletaan Suomen lakia huolimatta siitä, mitä rikoslain 1 luvun 6 §:n 1 momentissa säädetään.

41 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Tämän lain rikkomista koskeva asia pannaan vireille Helsingin käräjäoikeudessa.

42 §

Valvontaviranomainen

Ympäristöasioista vastaava ministeriö valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

43 §

Maksut

Tämän lain mukaisen luvan käsittelystä peritään maksu, jonka suuruutta määrättäessä

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1996

noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/92) säädetään.

44 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tätä lakia ei sovelleta ennen sen voimaantuloa alkaneeseen toimintaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

Laki**rikoslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1996

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään rikoslain 34 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on 21 päivänä huhtikuuta 1995 annetussa laissa (578/95), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 48 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, sekä luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

34 luku

Yleisvaarallisista rikoksista

6 §

Ydinräjähderikos

Ydinräjähderikoksesta tuomitaan myös se, joka räjäyttää ydinräjähteen Etelämanneralueella.

manneralueella alkuperäisenä esiintyville eliöille rikkomalla Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain (28/1998) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua kieltoa taikka menettelemällä ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti lain 21 §:n 1 momentissa, 23 §:n 1 momentissa tai 25 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

6 §

Rakennussuojelurikos

48 luku

Ympäristörikoksista

5 §

Luonnonsuojelurikos

Luonnonsuojelurikoksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta aiheuttaa vahinkoa Etelä-

Rakennussuojelurikoksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta vahingoittaa, siirtää tai tuhoaa Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain (28/1998) 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun historiallisen paikan tai muistomerkin.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

N:o 30

Asetus

Etelämantereen ympäristönsuojelusta annetun lain ja rikoslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 1998

Ulkoasiainministerin esittelystä säädetään:

1 §
Etelämantereen ympäristönsuojelusta 18 päivänä lokakuuta 1996 annettu laki (28/1998) ja rikoslain muuttamisesta 18 päivänä lokakuuta 1996 annettu laki (29/1998) ovat voimassa 14 päivästä tammikuuta 1998.

2 §
Tämä asetus tulee voimaan 28 päivänä tammikuuta 1998.

Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

N:o 31

Asetus
työllisyysasetuksen 27 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 1998

Työministerin esittelystä
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun työllisyysasetuksen (1363/1997) 27 § seuraavasti:

27 §

Vakuuden asettamisvelvollisuus

Projektituen ennakon muu saaja kuin kunta tai kuntayhtymä taikka seurakunta on velvollinen asettamaan tuen myöntäjän hyväksy-

Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 1998

män riittävän vakuuden sen varalta, että projektituen ennakko määrätään perittäväksi takaisin.

Tämä asetustulee voimaan 26 päivänä tammikuuta 1998.

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Työministeri *Liisa Jaakonsaari*